

WERELD BURGER

wereldnieuws
in zakformaat

BELGIE - BELGIQUE
8500 KORTRIJK 1
AFDELING 2
4/1132

Tussen
olympische droom
en werkelijkheid

Wereldburger is een driemaandelijkse uitgave van Wereldsolidariteit

10de jaargang • juli - augustus - september 2008 • Afgiftekantoor Kortrijk 1 • afdeling 2 • erkenning P309504

in dit nummer

SCHONE KLEREN CAMPAGNE

Fakkeldrager
voor Schone Spelen 4

IN DE KIJKER

Belgische ontwikkelingshulp
doorgelicht 10

WERELDSOLIDARITEIT

IN CIJFERS

Wereldburgers bevestigen
hun vertrouwen
in Wereldsolidariteit 12

WERELDBURGER AAN HET WOORD

Jan Franco 14

Wereldburger wordt uitgegeven door
Wereldsolidariteit vzw
Haachtsesteenweg 579, 1030 Brussel
telefoon: 02 246 36 71
e-mail : wereldsolidariteit@wsm.be
webadres : www.wereldsolidariteit.be

Samenstelling en eindredactie

Nancy Govaerts

Werkten mee aan dit nummer

Jaklien Broekx, Frieda De Koninck, Ann De Jonghe,
Jan Franco, Fabienne Sichien

Fotomateriaal Inge Driesen, Rob Stevens, Play Fair
2008

Lay-out en druk

Gevaert Graphics

Verantwoordelijk uitgever

Andre Kiekens

Coverfoto

"Het nest - Olympisch
stadion" door Theo Jones,
theojones.net

De Wereldburger wordt gesubsidieerd door DGOS,
gedrukt op chloorvrij papier, in het meest economische
formaat en verzonden op de goedkoopste manier.

Wereldsolidariteit in Noord en Zuid is mogelijk dankzij de steun van:

2015
DE TIJD LOOPT

191 landen ondertekenden een akkoord om tegen 2015 de armoede in de wereld te halveren. Voer samen met
de Vlaamse Noord-Zuidbeveging actie om de politici aan hun belofte te herinneren én de lat hoger te leggen.
Armoede moet de wereld uit!

www.detijdloopt.be

Hallo wereldburger,

Beijing 2008. One world, one dream. “Samen streven naar een gouden toekomst voor de mensheid. Ongeacht de verschillen in kleur, taal en ras.” **Tussen olympische droom en werkelijkheid gaapt een olympische kloof.**

Het leek een vakbondsdroom die uitkwam: in Bangladesh respecteert men nu eindelijk **het minimumloon** bedongen in 2006. 16,62 euro per maand voor kledingarbeidsters die zes dagen op zeven, tien uren per dag werken. Maar de eigenlijke waarde van dit loon is minder dan het minimumloon dat gold in 1995.

Over koopkracht gesproken. Twee miljard armen besteden 50 tot 60 procent van hun inkomen aan voedsel. Wat als dan de prijzen van basisvoedsel verdubbelen? Dan blijft er, letterlijk, niets over

Sport-en kledingmerken kopen hun waar aan bij producenten die kwaliteit combineren met lage, zeer lage, prijzen. Winstmaximalisatie is de opdracht. Producenten verhuizen hun activiteiten naar regio's en landen waar **armoede mensen herleidt tot werktuigen**: de mens als grondstof. Multifunctioneel, flexibel en vooral ook vervangbaar. Bereidheid tot verhuizen is geen pluspunt. Voor iedereen, tien anderen.

Onrechtvaardig? Zeker, maar de dreiging van delokalistie is een krachtig instrument om werknemers monddood te maken.

Sportmerken voelen zich **moreel verantwoordelijk** voor de arbeidsomstandigheden bij de onderaannemers. Met enige trots melden de grote merken dat zij erop toezien dat arbeiders tenminste het minimumloon betaald krijgen en dat ze betaald worden voor de gepresteerde uren. In een wereld van topprestaties, is dat weinig ambitieus. Atleten worden uitgedaagd steeds sneller te lopen en hoger te klimmen. Bedrijven stellen zich steeds hogere winstcijfers tot doel. Wij dagen de sportmerken uit erop toe te zien dat “hun” kledingarbeiders een waardig leven kunnen leiden. Just do it!

België stelde zich tot doel om 0,7 procent van het bruto nationaal inkomen te besteden aan ontwikkelingssamenwerking tegen 2010. In 2007 haalden we 0,43 procent van het BNI. Als deelnemen belangrijker is dan winnen, dan zijn we goed bezig. Maar wanneer iedere euro die besteed wordt in het Zuiden een verschil maakt, dan hebben we nog een lange en doordachte weg te gaan.

We hebben ons een doel gesteld, laten we daar dan ook voor gaan. **Just do it, minister Michel!**

Nancy

Fakkeldrager voor Schone Spelen

Kan je je voorstellen dat je 12 uren per dag werkt, 7 dagen per week, en dat je niet kan leven van je loon? Kan je je voorstellen dat je woont in de fabriek waar je werkt, met z'n tweeën slaapt in een eenpersoonsbed, en met z'n vijftien in één kamer?

Dat is de realiteit voor heel wat arbeid(st)ers in de sportkledingindustrie.

En daarmee confronteert de internationale campagne "Play Fair 2008" de leiders van sportmerken als Nike, Adidas en Asics.

Herbet Heiner, **CEO van Adidas**, kreeg in 2007 een loon van 2,8 miljoen euro uitbetaald.

Mark Parker, **president en CEO van Nike**, kreeg een loon van 1,14 miljoen dollar uitbetaald. Tel hierbij 1,29 miljoen dollar aan bonus, 2 miljoen dollar aan winst uit aandelen en andere compensaties bij op, en je komt aan een bedrag van meer dan 4,4 miljoen dollar.

Play Fair 2008 daagt sportindustrie uit

Play Fair 2008 is een campagne van de internationale vakbonden I T U C en ITGLWF in samenwerking met de internationale Schone Kleren Campagne.

De campagne vraagt respect voor de rechten van de arbeiders

in de sportkledingindustrie in China en in andere landen, **in de aanloop naar de Olympische Spelen in Beijing**.

Play Fair 2008 riep niet op tot een boycot van de Spelen of van de openingsceremonie. Integendeel, Play Fair 2008 stuurde onze Belgische atleten Chinese gelukskoekjes om hen goede prestaties te wensen en om hen te informeren over de campagne. Sprinter Cedric Van Branteghem, loopster Veerle Dejaeghere, mountainbiker Filip Meirhaeghe en roeier Annick De Decker bleven niet onberoerd en werkten mee aan de acties. Veerle Dejaeghere is formeel: "Ik vind het niet kunnen dat kinderen jonger dan zestien jaar voor twee euro per dag, zes dagen per week moeten werken aan producten voor de promotie van de Spelen."

De verbetering van de arbeidsomstandigheden in de sportkledingindustrie is een werk van lange adem. **Vier jaar na de Spelen van Athene** maakt Play Fair een balans op en brengt in kaart welke inspanningen sportmerken gedaan hebben. En hoewel de sportmerken reeds kleine stappen zetten in de goede richting, blijkt uit het bijhorende rapport dat **schendingen van fundamentele arbeidsrechten nog steeds op grote schaal voorkomen**.¹

Niet alleen het zweet van de atleet

Het rapport "De Horden Wegnemen" uitgegeven door Play Fair 2008 is gebaseerd op interviews begin 2008 van meer dan 320 sportkledingarbeid(st)ers in China, India, Thailand en Indonesië, naast onderzoek van bedrijfsprofielen, krantenartikels, websites en fabrieksadvertenties. Er werden vier grote problemen vastgesteld: lage lonen,

¹ Je kan het rapport "Clearing the Hurdles: Steps to Improving Wages and Working Conditions in the Global Sportswear Industry", downloaden: www.playfair2008.org.

gebrek aan respect voor organisatie van werknemers, werkonzekerheid door fabriekssluitingen en misbruik van korte-termijncontracten en andere vormen van preciaire tewerkstelling.

Extreem lage lonen

In de Yue Yuen fabrieken in Dongguan, China, werken arbeiders 10 à 12 uur per dag. Ze maken sportschoenen voor bekende sportmerken. Ze verdienen **0,34 euro per uur**. Yue Yuen produceert 17% van alle sportschoenen.

In de Tae Kwang Vina fabriek in Hanoi, Vietnam maken ze Nike sportschoenen. De werknemers verdienen er **40 euro per maand**. In maart van dit jaar brak er een staking uit omdat met een inflatie van 9,5 % het maandloon onvoldoende is om te voorzien in de dagelijkse levensbehoeften.

In Pakistan verdienen arbeiders **0,65 euro per afgewerkte sportbal**.

Het recht op organisatie en op collectieve onderhandeling met de voeten getreden

Er zijn verschillende manieren waarop fabrieken “ontsnappen” aan het recht van de werknemers om zich te organiseren en collectief te onderhandelen met hun werkgevers. Ze gaan van een reso-

lute weigering van het management om vakbonden te erkennen en ermee te onderhandelen, over dreiging met ontslag wanneer men zich wenst aan te sluiten bij een vakbond, naar een verhuis naar een land waar vrijheid van vereniging wettelijk beperkt is.

Op 08 november 2007 werd een vakbond opgericht in een fabriek in Honduras die T-shirts maakt voor de nationale voetbalploeg. Kort daarna waren 55 van de 58 oprichters van de vakbond ontslagen.

Een verhuis is ook steeds effectief om niet in te hoeven gaan op vakbondseisen: een bedrijf in Indonesië dat onder andere voor Adidas produceerde, was aan het onderhandelen met de vakbond, maar verschoof daarna de productie naar China. Case closed.

Dit gebrek aan respect voor vrijheid van vereniging en het recht op collectieve onderhandelingen, verhindert pogingen van arbeiders om samen iets te doen aan hun lage lonen of de extreme omstandigheden waarin ze werken.

Fabriekssluitingen

In Indonesië sloten de bedrijven PT Spotec en PT Dong Joe hun deuren. 10.500 mensen stonden op straat. Een derde fabriek sloot niet lang nadien, nog eens 9.000 mensen verloren hun baan. De drie fabrieken produceerden voor Reebok. Tot op vandaag hebben ze nog steeds geen ontslagvergoeding gekregen.

Het grote aantal fabriekssluitingen dat gepaard gaat met de herstructureringen binnen de sector, draagt bij tot een klimaat van angst onder de arbeid(st)ers en voedt de mythe dat elke poging om de omstandigheden te verbeteren alleen maar leidt tot meer verlies van banen. Ook zo zijn mogelijke protesten in de kiem gesmoord.

Misbruik van tijdelijke contracten

Van 2003 tot 2006 is het aantal tijdelijke contracten bij het bedrijf PPCS in Cambodja toegenomen tot 25 % van alle contracten. Het bedrijf produceert voor Adidas en Puma. In Indonesië krijgen de

Foto: Play Fair 08

nieuwe werknemers van het bedrijf PT Busana Prima Global altijd een tijdelijk contract, in één van de vestigingen loopt het aantal tijdelijke contracten op tot 40%. In een andere vestiging heeft 1 werknemer op 1.097 een vast contract.

Op deze manier onthoudt men werknemers sociale zekerheid en andere rechten: geen anciënniteit, zwangerschapsverlof, jaarlijks verlof of loonsverhoging.

Sportmerken verantwoordelijk

Hoewel de grote sportmerken geen eigenaar zijn van de fabrieken waar hun schoenen, kleding en andere sportgoederen gemaakt worden, beïnvloedt hun aankoopkracht en de prijzen die ze betalen voor hun producten, de arbeidsomstandigheden bij hun onderaannemers.

De merken geven toe dat ze een verantwoordelijkheid dragen:

“Onze productie uitbesteden ontslaat ons helemaal niet van de morele verantwoordelijkheid te waken over de manier waarop en de omstandigheden waaronder onze producten gemaakt worden.” Adidas groep.

We mogen niet beweren dat sportmerken doof zijn voor de roep naar betere arbeidsomstandigheden, maar de stappen die ze in deze richting zetten zijn te klein. Hun morele verantwoordelijkheid nemen ze te licht op. Vooral wanneer ook winstmarges in de weegschaal liggen.

Atleten stellen zich sportieve doelen in hun carrière. Sportmerken zijn ambitieus in hun cijfers. Play Fair daagt sportmerken uit ambitieus te zijn in het nemen van hun morele verantwoordelijkheid.

Ze moeten zich **ook doelen stellen voor een goed en waardig leven voor “hun” arbeid(st)ers**. En zoals het hoort bij een goede planning dienen ze die te realiseren tegen de Winterspelen van Vancouver in 2010 en de Zomerspelen van London in 2012.

- Sportmerken moeten **eisen dat hun leveranciers een beleid inzake vrijheid van vereniging aannemen** en dat meedelen aan het arbeid(st)ers in de vorm van een schriftelijke “Garantie voor recht op organisatie”. Dat moet tegen Vancouver 2010 gebeuren bij minimaal 30% van de leveranciers van een merkbedrijf en tegen Londen 2012 bij 100%.
- Tegen 2010 moeten sportmerken meetbare **stimulansen geven aan fabrieken die een collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) met een onafhankelijke vakbond hebben gesloten**. Dit zouden efficiënte stimulansen kunnen zijn: voorkeur bij bestellingen, stabiele langetermijncontracten, en een meetbare CAO-bonus in de stukprijs.
- Tegen Vancouver 2010 moeten sportkledingleveranciers **garanderen dat ten minste 95%** van de arbeid(st)ers die tewerkgesteld zijn in de kernactiviteit van het bedrijf, **een contract van onbepaalde duur hebben**.

- Tegen Vancouver 2010 zouden de ondernemingen die sportkleding aankopen een onafhankelijk onderzoek moeten organiseren naar de prijzen die leveranciers betaald krijgen. Zo'n onderzoek moet nagaan of de betaalde prijzen volstaan om de naleving van de basisarbeidsnormen mogelijk te maken.
- Aankopers moeten zich ertoe engageren dat tegen Londen 2012 in **tenminste 25% van hun leveranciers een leefbaar loon uitbetaald wordt**.

Ambitueus? Misschien. Noodzakelijk en van levensbelang: inderdaad. Sportmerken dagen ons uit "om het gewoon te doen". Tijd dat ook wij hen uitdagen. **Just do it.**

Aanklagen is belangrijker dan deelnemen

Of wat kan jij doen om je favoriete sportmerk onder druk te zetten.

Word fakkeldrager voor betere arbeidsomstandigheden in de sportkledingindustrie.

Surf naar www.playfair2008.org en stuur jouw protestbrief naar de grote sportkledingbedrijven.

Op diezelfde website kan je terecht om het volledige rapport "De Horden Wegnemen" te downloaden en te lezen.

Wist je dat

De wereldwijde sportindustrie maakt niet alleen sportkleding en -schoenen. Ze maken ook winst, en geen klein beetje.

De waarde van de markt van sportkleding en -schoenen werd einde 2005 ingeschat op 74 biljoen dollar. De sportmerken die de industrie domineren maken grote winst. Sinds de Spelen van 2004 in Athene, groeide de winst tussen de 14 en 289 procent.

Winst voor belasting in US Dollars					% groei
Bedrijf	2004	2005	2006	2007	2004-07
Nike	\$ 1.450.000.000	\$ 1.859.800.000	\$ 2.141.600.000	\$ 2.199.900.000	51,72 %
Adidas	\$ 646.770.453	\$ 849.299.213	\$ 877.573.672	\$ 1.088.393.584	68,28 %
Puma	\$ 448.435.711	\$ 523.972.232	\$ 453.959.272	\$ 510.944.031	13,94 %
Yue Yuen	\$ 300.005.000	\$ 307.616.000	\$ 375.604.000	\$ 386.647.000	28,88 %
Asics	\$ 64.755.447	\$ 100.270.835	\$ 147.816.138	\$ 203.735.461	214,62 %
Under Armour	\$ 16.300.000	\$ 19.700.000	\$ 39.000.000	\$ 52.600.000	222,7 %
Li Ning	\$ 14.739.267	\$ 22.593.546	\$ 36.803.693	\$ 57.407.416	289,49 %
Basicnet-Kappa	\$ 4.815.120	\$ 5.111.355	\$ 4.561.441	\$ 11.220.470	133,03 %

Deze cijfers staan in schril contrast met de lonen van de arbeid(st)ers die de petjes, schoenen, voetballen en andere sportproducten maken. Hoewel sommigen na een vaak bittere strijd een minimumloon hebben kunnen afdwingen, is hun effectieve koopkracht over de 10 voorbije jaren gedaald omwille van onder andere stijgende voedselprijzen. In Bangladesh bijvoorbeeld werd het wettelijke minimumloon in 2006 vastgelegd op 1.662,5 Bangladesh Takha per maand, zowat 16,62 euro. Maar de eigenlijke waarde van dit herziene minimum is minder dan het minimumloon in 1995.

In heel wat landen is het minimumloon niet herzien, in andere landen kunnen arbeid(st)ers niet eens rekenen op een minimumloon, laat staan op betaling voor overuren of andere voordelen.

Kledingarbeiders in Indonesië zijn te duur...

Laag, lager, laagst

De textielsector in Indonesië stond vroeger sterk. Nu trekken steeds meer bedrijven naar het buitenland. Een van de redenen hiervoor?

Te hoge lonen.

Martua Raja is vice-voorzitter van Garteks, de federatie van vakbonden in de textiel- en schoensector in Indonesië. “De Indonesische wet voorziet een jaarlijkse indexering van de minimumlonen. Voor personeel met een contract van onbepaalde duur, komt daar in veel gevallen een dertiende maand en een bonus bij. En deze lonen zijn hoger dan wat men in landen als China en Korea betaalt,” vertelt Martua.

Een tweede reden is dat **Indonesië niet beschikt over natuurlijke bronnen** zoals zijde, katoen of wol. De textielindustrie voert grondstoffen in uit buurlanden en dit maakt het kostenplaatje er niet aantrekkelijker op voor de kledingsector in Indonesië.

85 euro voor een paar sportschoenen. Niet overdreven. Nikomas Gemilang, een bedrijf in Indonesië, produceert voor Nike, Adidas, Puma en Reebok.

85 euro is het minimum **maandloon** in Indonesië.

Tijdelijke contracten: te nemen of te laten

“Gemiddeld **sluiten** twee van de tien bedrijven in de sector hun deuren en trekken naar China of Korea. De lage lonen, een overschot aan arbeidskrachten en de grondstoffen in eigen land bieden er de Indonesische nadelen het hoofd.” vertelt Elly Rosita, voorzitter van Garteks.

“In eigen land **verplaatsen** acht op de tien bedrijven zich, hetgeen voor de meeste werknemers geen optie is. Mensen zonder familie verhuizen mee. De anderen gaan op zoek naar een job in de kledingsector of daarbuiten. Maar liefst dertig procent van deze werknemers belandt in de informele sector.”

De bedrijven die verhuizen, passen hun arbeidsvoorwaarden aan. Ze zoeken hun heil in het systeem van de tijdelijke contracten om de loonkost te drukken. In deze contracten is er geen sociale zekerheid, geen ontslagvergoeding en geen recht op vrije organisatie. Het aantal tijdelijke contracten is de laatste acht jaren van tien procent naar zestig procent van de totale werkkraft gestegen. **De tijdelijke contracten bieden duidelijk voordelen aan de bedrijven maar ondermijnen tegelijkertijd de arbeidsrechten.**

huizen van kledingarbeid(st)ers in Indonesië.

De fabriek PT Flexia Indonesia produceerde kleding voor Yves Saint Laurent en stelde 450 personen tewerk met contracten van onbepaalde duur. 400 werknemers waren aangesloten bij Garteks. Sinds 2002 lobbyde de vakbond voor betere loonsvoorwaarden voor de werknemers. Toen de maandelijkse bonus niet langer uitbetaald werd, organiseerde Garteks met zijn leden verschillende acties.

De onderneming sloot haar deuren om te ontsnappen aan de eisen van haar werknemers. Drie maanden later opende de fabriek opnieuw haar deuren. Ditmaal stonden enkel tijdelijke werknemers op de loonlijst. Geen van de 450 werknemers is aangesloten bij de vakbond.

Onbeschermd is onbemiddeld

De voordelen voor de bedrijven en de nadelen voor vakbonden en werknemers zijn duidelijk. Het aantal leden aangesloten bij de vakbond Garteks, daalde sinds 2000 met 9.000 tot een totaal van 21.000. Eenmaal de werknemers het recht ontzegd is om samen te ijveren voor betere arbeids- en loonvoorwaarden **dreigen ze weg te zinken in armoede**.

Garteks weet dit en gaat op zoek naar oplossingen.

De kracht van een groep

Flexibiliteit is een realiteit. **Nieuwe strategieën dringen zich op**. Momenteel probeert Garteks de arbeiders met tijdelijke contracten en de arbeiders in de informele sector te organiseren. Zodra tien personen een groep vormen, kunnen zij via de groep een beroep doen op het sociaal zekerheidssysteem, dat bestaat uit gezondheidszorg, vergoedingen bij ongevallen en overlijden en pensioen.

Bij sluitingen van bedrijven onderhandelt de vakbond over ontslagvergoedingen wanneer blijkt dat de sluiting onafwendbaar is. Wanneer ondernemingen weigeren de vergoeding uit te betalen, brengt de vakbond hen voor de rechter. In vele gevallen haalde de vakbond haar gelijk en werden de werknemers alsnog uitbetaald.

Garteks is partnerorganisatie van Wereldsolidariteit in Indonesië.

Doet Charles Michel een nieuwe gunstige wind waaien door Belgische ontwikkelingshulp

Heeft ontwikkelingssamenwerking zin? Ja, zonder twijfel. Daar zijn zelfs onze liberale ministers van overtuigd. Een moeilijker te beantwoorden vraag is hoe je de ontwikkelingssamenwerking het best organiseert om een zo groot mogelijke impact te bekomen. Het ziet ernaar uit dat dit de focus van de nieuwe minister van Ontwikkelingssamenwerking wordt. Niet onterecht overigens.

De vraag bestaat al jaren. Het antwoord op de vraag is echter niet eenvoudig omdat **ontwikkelingssamenwerking een complex gegeven** is met diverse vormen van hulp en samenwerking

tussen verschillende actoren. Zo wordt de hulp ingedeeld in drie categorieën:

- hulp via internationale instellingen (Verenigde Naties, Wereldbank, Internationale Arbeidsorganisatie)
- directe hulp van België aan een land in het Zuiden
- de indirecte hulp via organisaties uit het middenveld (ngo's, vakbonden of andere sociale organisaties).

Om een goed ontwikkelingsbeleid te voeren, kan je best op deze drie verschillende kanalen inzetten omdat elk kanaal zijn eigen bijdrage en verdienste heeft. Binnen die drie kanalen moeten er echter keuzes gemaakt worden. **Je kan niet alle landen op alle vlakken tegelijk hulp bieden.**

Minister Michel op glad ijs

Uit een vergelijkende studie blijkt dat België in haar ontwikkelingsbeleid te gefragmenteerd te werk gaat. Nochtans geeft België -in principe- hulp aan achttien prioritaire landen en concentreert ze zich op vijf sectoren: basisgezondheidszorg; onderwijs en vorming; landbouw en voedselzekerheid; basisinfrastructuur; en conflictpreventie en maatschappijopbouw. Maar in realiteit worden de middelen te veel over andere landen en sectoren gespreid.

Minister Michel streeft daarom naar meer concentratie -met een sterke focus op Centraal-Afrika- en wil in minstens tien ontwikkelingslanden bij de tien grootste donoren behoren. Allemaal **goede intenties**. Ook voor Wereldsolidariteit is het belangrijk dat de impact van de hulp in het Zuiden zo groot mogelijk is. Toch begeeft de minister zich soms op glad ijs. Zo is concentratie niet zomaar door te voeren in alle hulpkanalen en moet de keuze voor sectoren en landen tot stand komen na een breed publiek debat, in samenspraak met het parlement en betrokken ngo's. En daar knelt het schoentje.

Sinds Charles Michel het ministerambt heeft opgenomen, heeft hij al een aantal **strategische keuzes gemaakt zonder enige consultatie**. De keuze voor een land of sector mag niet afhankelijk zijn van de stokpaardjes van de wisselende ministers! Na vier jaar komt er dan een andere minister die de gehele Belgische hulp op andere sectoren wil focussen en hiermee alle voorgaande inspanningen van tafel veegt.

Ngo's staan in de kou

Als we de cijfers wat van dichterbij bekijken, zien we enkele opvallende evoluties. De toename van de middelen is namelijk zeer ongelijk verdeeld over de verschillende kanalen van de Ontwikkelingssamenwerking. De Belgische bijdragen aan internationale instellingen stijgen sterk. Ook de bilaterale samenwerking (van land tot

Hoeveel geeft de Belgische regering eigenlijk aan arme landen in het Zuiden?

De Belgische Ontwikkelingssamenwerking zat de voorbije jaren op een roetsjbaan. Nu eens scherpe stijgingen, dan weer sterke dalingen. In 2003 gaf België 0,6 % van het bruto nationaal inkomen (BNI) aan hulp, in 2007 was dit slechts 0,43 % van het BNI. Dat is precies evenveel als in 2002, het jaar waarin België zijn engagement bij wet vastlegde om 0,7 % van het BNI te besteden aan Ontwikkelingssamenwerking tegen 2010.

De begroting 2008 belooft beterschap. Ten opzichte van de begroting 2007 stijgt het budget in 2008 met 17%, een 155 miljoen euro (van 954 miljoen naar 1,109 miljard). Het valt natuurlijk nog af te wachten of deze budgetten allemaal effectief zullen worden besteed.

land) stijgt sterk. Maar de middelen voor de organisaties uit het middenveld stagneren. Wij laten onze partnerorganisaties in het Zuiden niet in de kou staan...u toch ook niet, minister Michel?

In de loop van 2007 hebben de ontwikkelingsngo's nochtans een belangrijke hervorming succesvol afgerond door een reeks moderne, resultaatgerichte programma's voor de periode 2008 – 2010 uit te werken. Begin 2008 werden deze programma's door de administratie samen met externe experts beoordeeld en goedgekeurd. Tijdens het overleg met de administratie bleek dat de vorige regering voldoende middelen wilde voorzien. Dan is het bijzonder **ontnuchterend te moeten vaststellen dat in 2008 maar liefst 13 miljoen euro minder is voorzien dan werd toegezegd**. En dat op een moment dat men al maanden bezig is met de uitvoering van de driejarenprogramma's en dat contracten ondertekend zijn met partners in het Zuiden. Wij laten onze partnerorganisaties niet in de kou staan... u toch ook niet, minister Michel?

Wereldburgers bevestigen hun vertrouwen in Wereldsolidariteit

Wereldsolidariteit kan al jaren rekenen op trouwe schenkers. De jaarcijfers van 2007 voor fondsenwerving geven nagenoeg hetzelfde beeld als in 2006.

In gesprekken over fondsenwerving komen de volgende vragen regelmatig terug : “vanwaar komt dat geld?” En “wordt dat geld goed besteed?”. Terechte vragen die een antwoord verdienen.

Wie schenkt aan Wereldsolidariteit?

Fondsenwerving is een kwestie van overleven voor Wereldsolidariteit. De som van alle overheidssubsidies bedraagt 63% van de inkomsten. De overige middelen (37%) moeten elk jaar bij elkaar gehaald worden door fondsenwervende acties.

Wereldsolidariteit kan als dienst van de Christelijke Arbeidersbeweging rekenen op heel wat **structurele middelen** van de bewegingen (ACV, CM, ACW) en organisaties (oa ARCO, DVV en VDK). Wereldsolidariteit werkt mee aan de 11.11.11 campagne en ontving hiervoor in 2007 389.308 euro.

Een ander belangrijk deel van de inkomsten komt **van Wereldburgers en afdelingen**. Via giften, acties en verkoop. In 2007 werd een bedrag van 877.920 euro gestort op de campagnerekening van Wereldsolidariteit. Dank zij jou dus!

Jij kan een Wereldburger zijn die een gift overmaakt naar aanleiding van een brief of een artikel in een tijdschrift. Of je bent één van de vele vrijwilligers die tijdens de lentecampagne de kruiden verkocht. Was jij het die pannenkoeken bakte ten voordele van onze projecten? Heb jij je laten sponsoren voor een sportieve prestatie?

Ben jij het bestuurslid dat in zijn/haar afdeling solidariteit met het Zuiden warm houdt?

Hoe je ook Wereldburger werd : BEDANKT!

inkomsten 2007		uitgaven 2007	
subsidies	4.547.809 €	zuidwerking	5.366.480 €
structurele middelen	1.799.480 €	noordwerking	1.042.866 €
campagne en giften	877.920 €	algemeen beheer	388.674 €
		fondsenwerving	337.386 €

Waarvoor Wereldsolidariteit het geld gebruikt.

Wereldsolidariteit heeft twee basisdoelstellingen :

1. ondersteunen van partnerorganisaties in het Zuiden (zuidwerking)
2. sensibilisering en informatie van de partnerorganisaties in het Noorden omtrent de partnerwerking in het Zuiden. (noordwerking)

Om deze doelstellingen te realiseren is Wereldsolidariteit erkend door de Belgische overheid als niet-gouvernementele organisatie. Hierdoor ontvangt Wereldsolidariteit subsidies voor haar werking in het Zuiden én in het Noorden. **Globaal kunnen we stellen dat 90% van de uitgaven van WS rechtstreeks dienen om deze basisdoelstellingen te realiseren.** 10% is nodig voor algemeen beheer en fondsenwervende campagnes.

Meer weten?

Via www.wereldsolidariteit.be

Of door contact op te nemen met Fabienne Sichien : 02.246.36.78, fabienne.sichien@wsm.be.

Wereldsolidariteit werkt met jouw geld, rechtstreeks via giften, onrechtstreeks via de subsidies van de overheid. Het is dan ook logisch dat er controlemechanismen zijn ingebouwd om het goed beheer van dit geld te garanderen. 2007 was een topjaar voor controles en doorlichtingen. Wereldsolidariteit heeft er hard op gezwoegd, maar kon ze alle met glans doorstaan.

Erkenning als organisatie voor ontwikkelingssamenwerking

De Belgische overheid heeft een nieuwe wet op ontwikkelingssamenwerking aangenomen. Die werd van kracht in 2008. Alle ngo's moesten hiervoor opnieuw een erkenning aanvragen en een nieuw meerjarenprogramma indienen.

Elke organisatie werd eerst gescreend door een extern bureau (Price, Waterhouse & Cooper) op het vlak van financiële gezondheid, management en kwaliteit.

Daarna volgden de technische controles door de administratie zelf, zowel in Brussel als op verschillende plaatsen in het Zuiden.

Wereldsolidariteit is op dit moment erkend als ngo en kan een programma indienen dat loopt tot 2012.

Erkenning als instelling gemachtigd om fiscale vrijstelling te verlenen

Wereldsolidariteit is door de minister van Financiën erkend voor het verstrekken van fiscale attesten voor bepaalde giften. Deze erkenning kwam er na het indienen van een aanvraagdossier en intense financiële en fiscale controle van de voorbije periode. Een positieve evaluatie van deze werking zorgde voor een erkenning met de maximale periode van 6 jaar, dus tot en met 2013.

Wereldsolidariteit als werkgever

Wereldsolidariteit is een dienst van het ACW, maar is tegelijk een autonome vzw met eigen personeel. Na het van kracht worden van de nieuwe vzw-wetgeving, is hierop een sociale controle gevolgd. Het kan en mag niet anders dat in een dienst van de Christelijke Arbeidersbeweging, de sociale wetgeving perfect wordt nageleefd.

Meerjarenfinanciering vanuit de 11.11.11 koepel

De koepel van ngo's in Vlaanderen verdeelt ongeveer de helft van haar inkomsten over de lidorganisaties. Dat gebeurt uiteraard na een grondige evaluatie van de samenwerking met de koepel en de werking van de betrokken ngo's. Ook met 11.11.11 sluit WS een samenwerkingsverband voor vijf jaar. Dit was in 2007 aan hernieuwing toe. Op dit moment loopt de procedure nog, maar Wereldsolidariteit is nu al zeker dat de evaluatie positief zal zijn. Dus ook de komende jaren kan Wereldsolidariteit rekenen op een deel van de campagne-inkomsten van de 11.11.11 fondsenwerving.

Ethisch verantwoorde fondsenwerving

Wereldsolidariteit mag het VEF-label gebruiken voor haar fondsenwerving. Dat betekent dat WS de deontologische code voor fondsenwerving respecteert. Dat betekent ook dat WS een positieve evaluatie kreeg van de VEF-commissieleden omtrent openheid en transparantie over de cijfers van fondsenwerving.

Wereldsolidariteit verdient jouw vertrouwen

Al deze controles, commissies en evaluaties tonen aan dat financiële middelen voor ontwikkelingssamenwerking grondig worden gevolgd. Dat is een goede zaak. Voor jou, want hierdoor heb jij als Wereldburger meer zekerheid over de goede aanwending van jouw gift. Voor ons, voor WS, want we kunnen verwijzen naar deze rapporten om aan te tonen dat WS jouw gift waard is.

Werknemers zijn al te vaak tegen mekaar in concurrentie gezet. Het werd mij snel duidelijk dat wereldwijde solidariteit de enige manier is om het tij te keren.

Jan Franco is geen onbekende binnen de Christelijke Arbeidersbeweging. Hij deed zijn intrede in het ACV in 1989 en werd reeksreeks geconfronteerd met de Noord-Zuid problematiek, eerst als nationaal verantwoordelijke van de ACV-jongeren, dan als secretaris van ACV-CSC Textura.

Wij vroegen hem waarom hij na al die jaren in de vakbond koos voor een derdewereldorganisatie.

Jan: “Reeds op heel jonge leeftijd werd ik geconfronteerd met verhalen en getuigenissen van mensen uit het Zuiden. Als zoon van een ACV-militant mocht ik al heel vroeg mee naar activiteiten waar vakbondsmensen uit alle hoeken van de wereld samenkamen. Ik herinner mij nog levendig dat mijn vader zei dat een aantal van die mensen letterlijk met de dood bedreigd waren omwille van hun engagement voor een vakbond. Iets waar ik mij toen nog niet zoveel bij kon voorstellen. Het onrecht in dat verhaal is toch altijd blijven nazinderen. Mijn interesse voor het leven en werk van mensen in het Zuiden werd verder gevormd door een gast-lezing van een priester-arbeider in het college waar ik school liep. Die man, een oud-leerling van de school, kwam getuigen over zijn werk in Latijns-Amerika. Hij hielp arbeiders en hun families om zich te verenigen en zo op te komen tegen hun mensonwaardige levensomstandigheden.”

Heb je het belang van internationale solidariteit ook ervaren tijdens je jaren bij het ACV?

Jan: “Na een korte periode in Brugge kwam ik op het nationaal secretariaat in Brussel terecht. Tijdens mijn ACV-jaren ging niet alleen de vakbondswereld voor mij open. Ik kreeg er de kans om via de werking van de vakbondsjongeren kennis te maken

met vakbondsmensen uit alle continenten. Zij confronteerden ons met de harde realiteit van werknemers in hun thuisland en hun strijd om zich samen te verzetten tegen onrecht en een betere samenleving op te bouwen. De nood aan solidariteit met mensen in het Zuiden, is voor mij altijd een leidraad geweest in mijn werk.”

Je was 10 jaren actief in de textiel en kledingindustrie. Werknemers hier zagen hun jobs verloren gaan naar lage-lonenlanden. Hoe vraag je hen op te komen voor hun collega's in het Zuiden?

Jan: “Toen ik halverwege de jaren ‘90 vakbondssecretaris werd, was de golf van delokalisaties binnen die sectoren reeds langer bezig. Het hoogtepunt was nog niet bereikt. Ik heb er jarenlang mensen begeleid die, na vele jaren hard werken, op straat kwamen te staan omwille van de sluiting of delokalisatie van hun bedrijf. En dit terwijl die bedrijven vaak voldoende rendabel waren. Maar omwille van de schandalig lage loon- en arbeidsvoorwaarden in het Oosten en het Zuiden konden bedrijven en multinationals hun winsten elders maximaliseren. Dat ze hierdoor veel sociaal leed veroorzaakten, zowel hier als in die lageloonlanden, raakte hun koude kleren niet. De aandeelhouders wilden return on investment en de manager werd dik betaald om dat zo snel en goedkoop mogelijk te bereiken. Werknemers zijn al te vaak tegen mekaar in concurrentie gezet. Het werd mij snel duidelijk dat wereldwijde solidariteit de enige manier is om het tij te keren.

Gemakkelijker gezegd dan gedaan, want in tijden van nood hebben mensen nogal de neiging om zich op zichzelf te keren.”

Heeft internationale solidariteit het tij kunnen keren?

Jan: “Als ik de toestand van het internationale vakbondswerk nu bekijk dan is er reeds heel wat werk

in de goede richting verzet. Er is een sterke wereldvakbond opgericht. Er zijn steeds meer echte contacten tussen werknemers in het Zuiden en hier. En het besef dat ook werknemersactie nood heeft aan globalisering is sterk gegroeid. De huidige economische globalisering treft werknemers overal ter wereld. Dat voelen de mensen in hun werkzekerheid en hun inkomen. Ik stel met genoeg vast dat in tijden van nood werknemers mekaar beginnen te vinden over de landsgrenzen heen. Kijk maar naar de automobieliindustrie. Als de directie een vestiging wil herstructureren dan groeit er solidariteit tussen de verschillende vestigingen. En nog niet zo lang geleden werd de eerste virtuele vakbondsactie gevoerd op second life, een internetplatform. Het doel is nog lang niet bereikt. Maar gelukkig beginnen werknemers en hun organisaties overal ter wereld steeds sneller in te zien dat wij mekaar nodig hebben. In dat proces zijn organisaties als Wereldsolidariteit uitermate belangrijk.”

Vandaar je keuze om voor Wereldsolidariteit te gaan werken?

Jan: “Zonder enige twijfel. Wereldsolidariteit vat precies samen waar het op neerkomt:

‘De kracht van mensen samen’.

Het is heel mooi om dag in dag uit met een bewaarde ploeg vrijwilligers en beroepskrachten te mogen meebouwen aan sociale organisaties wereldwijd. En om dit verhaal hier te mogen uitdragen. Want dat is heel concreet werken aan de versterking van een sociaal en solidair weefsel waar uiteindelijk iedereen beter van wordt.”

Sinds 1 maart heeft Wereldsolidariteit er een nieuwe collega bij. Jan Franco volgt An De Wit op als hoofd van de Noorddienst.

Campagne in getallen

Foto: Inge Driessen

8 maart: Yasmine lanceert 'Zus', het campagnelied van Wereldsolidariteit

12 straffe madammen uit het Zuiden kwamen in april op bezoek in België om de campagne 'Meer vrouwen goed gevormd' een gezicht te geven.

500 vrouwen van partnerorganisaties uit verschillende derde-wereldlanden vertelden ons welke vorming voor hen belangrijk is.

1000 handtekeningen kreeg de minister van Ontwikkelings-samenwerking al voorgeschoteld samen met de vraag om meer te investeren in vorming van vrouwen wereldwijd.

11 350 handtekeningen was de tussenstand van de handtekeningen op de 10de editie van het wereldmuziekfestival Mano Mundo.

18 000 handtekeningen willen we uiteindelijk overhandigen aan minister Charles Michel op 8 september – de internationale dag van de Alfabetisering.

Jij kan nog altijd tekenen
op www.wereldsolidariteit.be. Nu doen.

In september start Wereldsolidariteit met de publicatie van een digitale nieuwsbrief. Wil je je hierop abonneren? Surf dan naar de website of mail ons: nele.cosyns@wsm.be. Zo blijf je maandelijks op de hoogte van onze activiteiten. www.wereldsolidariteit.be

Schone leren Campagne

Wereldsolidariteit in jouw regio :

- Antwerpen - Johan de Kort
Tel: 03 220 12 09 - johan.dekort@acw.be
- Kempen - Jef Vanhooft
Tel: 014 40 31 60 - jef.vanhooft@acw.be
- Mechelen - Bertout Hellemans
Tel: 015 29 25 53 - bertout.hellemans@acw.be
- Brussel - Leen Vanderhulst
Tel: 02 508 89 10 - leen.vanderhulst@acw.be
- Leuven - Bart Vanwildemeersch
Tel: 016 29 81 28 - bart.vanwildemeersch@acw.be
- Limburg - Christine Kruijthoof
Tel: 011 29 08 08 - christine.kruijthoof@acw.be
- Zuid-Oost-Vlaanderen - Koen Browaeys
Tel: 055 23 79 02 - koen.browaeys@acw.be
- Waas en Dender - Jo De Cuyper
Tel: 03 760 13 56 - jo.decuypere@acw.be
- Gent/Eeklo - Herman Peeters
Tel: 09 269 96 69 - herman.peeters@acw.be
- Brugge - Mia Vandenbergh
Tel: 050 44 43 33 - mia.vandenbergh@acw.be
- Oostende-Westhoek - Ellen Lingier
Tel: 059 55 25 73 - ellen.lingier@acw.be
- Midden en Zuid-West-Vlaanderen
Liesbet Verboven
Tel: 056 23 37 00 - liesbet.verboven@acw.be

